

ДОВІДКА

щодо відповідності зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу (acquis ЄС) проєкту наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків, пов'язаних із впливом небезпечних хімічних речовин, та Граничних біологічних величин хімічних речовин»

Проєкт наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків, пов'язаних із впливом небезпечних хімічних речовин, та Граничних біологічних величин хімічних речовин» (далі – проєкт акта) розроблено Міністерством охорони здоров'я України.

1. Належність проєкту до сфер, правовідносини в яких регулюються правом Європейського Союзу (acquis ЄС)

Проєкт акта належить до сфер, правовідносини в яких регулюються правом Європейського Союзу (acquis ЄС). Проєкт акта розроблено з метою імплементації Директиви Ради 98/24/ЄС від 7 квітня 1998 року про безпеку і захист здоров'я працівників від небезпеки, спричиненої хімічними речовинами на роботі (чотирнадцята окрема Директива у значенні статті 16 (1) Директиви 89/391/ЄЕС).

2. Зобов'язання України у сфері європейської інтеграції (у тому числі міжнародно-правові)

Проєкт акта стосується міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції. Міжнародно-правові зобов'язання України у сфері європейської інтеграції щодо предмета правового регулювання проєкту акта викладені у статті 424 додатку XL Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (ратифікована Україною Законом № 1678-VII від 16.09.2014), пунктах 1363, 1364 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 року № 1106.

3. Програмні документи у сфері європейської інтеграції

Програмні документи у сфері європейської інтеграції Президента України та/або Кабінету Міністрів України щодо предмета правового регулювання проєкту наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків, пов'язаних із впливом небезпечних хімічних речовин, та Граничних біологічних величин хімічних речовин» відсутні.

4. Порівняльно-правовий аналіз

Інформація про відповідність проєкту акта положенням права Європейського Союзу (acquis ЄС) та міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції:

Порядковий номер	Положення проєкту акта	Відповідні положення джерел права Європейського Союзу (acquis EC)	Оцінка відповідності праву Європейського Союзу (acquis EC)	Відповідні положення джерел міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції	Оцінка відповідності міжнародно-правовим зобов'язанням
1	Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків, пов'язаних із впливом небезпечних хімічних речовин, та Граничних біологічних величин хімічних речовин	Директива Ради 98/24/ЄС від 7 квітня 1998 року про безпеку і захист здоров'я працівників від небезпеки, спричиненої хімічними речовинами на роботі (чотирнадцята окрема Директива у значенні статті 16 (1) Директиви 89/391/ЄЕС)	Відповідає	Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами членами	Відповідає
2	Порядок проведення оцінки ризиків, пов'язаних із впливом небезпечних хімічних речовин I. Загальні положення 1. Цей Порядок встановлює мінімальні вимоги щодо проведення оцінки ризиків, пов'язаних із впливом небезпечних хімічних речовин (далі – оцінка ризиків), наявних на робочому місці, або таких, що виникають в процесі поводження з хімічними речовинами. 2. Цей Порядок поширюється на суб'єктів господарювання незалежно від їх форми власності, що здійснюють діяльність, пов'язану з роботою з небезпечними хімічними речовинами (далі – суб'єкти господарювання).	Стаття 1 Предмет і сфера застосування Директиви 1. Ця Директива, що є чотирнадцятою окремою Директивою, прийнятою у значенні статті 16 (1) Директиви 89/391/ЄЕС, містить мінімальні вимоги до захисту працівників від загрози для їх безпеки і здоров'я, наявної, або такої, що може виникнути під впливом хімічних речовин, наявних на робочому місці, або таких, що можуть виникнути в процесі роботи з хімічними речовинами. 2. Вимоги цієї Директиви стосуються випадків, коли шкідливі хімічні речовини наявні, або можуть перебувати на робочому місці, без ушкодження вимог, що стосуються хімічних речовин, для яких передбачені заходи радіаційного захисту відповідно до Директив, прийнятих Європейським Комітетом з атомної енергії (Євратом). 3. Щодо канцерогенних речовин на робочому місці положення цієї Директиви застосовуються без ушкодження більш суворих та/або специфічних положень Директиви Ради	Відповідає	-/-	Відповідає

		90/394/ЄЕС від 28.06.90 щодо захисту працівників від ризиків, спричинених канцерогенними речовинами під час роботи (шоста окрема Директива у значенні статті 16 (1) Директиви 89/391/ЄЕС).() 4. Положення Директиви 89/391/ЄЕС повністю охоплюють всю сферу застосування, про яку йдеться у цій статті, без шкоди для більш суворих та/або специфічних вимог цієї Директиви. 5. Щодо транспортування шкідливих хімічних речовин положення цієї Директиви повинні застосовуватись без шкоди для більш суворих та/або специфічних положень Директив 94/55/ЄС(), 96/49/ЄС(), а також приписів IMDG, IBC та IGC, про які йдеться в статті 2 Директиви 93/75/ЄС(), положень Європейської Угоди щодо міжнародних перевезень шкідливих речовин внутрішніми водними шляхами, положень Правил щодо транспортування шкідливих речовин річкою Рейн, що увійшли в законодавство Співтовариства і технічні інструкції з безпечного транспортування шкідливих речовин, введення у дію Міжнародною організацією цивільної авіації.		
--	--	---	--	--

3.	3. У цьому Порядку терміни вживаються в таких значеннях: біологічна гранична величина – гранична величина концентрації у відповідному біологічному середовищі відповідної речовини, продуктів її метаболізму, або показник її дії; гігієнічна регламентація — розроблена на підставі сучасних даних науково обґрунтованих гігієнічних (медико-санітарних) нормативів і регламентів вмісту хімічних речовин в повітрі робочої зони, що гарантують безпеку та (або) нешкідливість для працівників, дотримання яких забезпечує оптимальні чи допустимі умови праці; гранична величина виробничої експозиції – гранична величина зваженої за часом середньої концентрації хімічної речовини в повітрі у зоні дихання працівника, віднесена до певного відлікового часового відрізка; небезпека – властивість хімічної речовини спричиняти потенційно небезпечний вплив; поводження з хімічними речовинами – діяльність, під час якої використовуються хімічні речовини, або передбачається їх використання на будь-якому технологічному етапі, включно з виготовленням, обробкою, зберіганням, транспортуванням, складуванням, утилізацією, і поведження з ними, а також одержання речовин в результаті переробки; ризик – імовірність того, що потенційно небезпечний вплив може виникнути за певних	Стаття 2 Визначення Терміни, що використовуються в цій Директиві, мають такі значення: (a) “хімічна речовина” – будь-який хімічний елемент чи сполука, в чистому вигляді, або у суміші з іншими речовинами, природного або штучного походження, використана або виділена, в тому числі, у вигляді відходів виробництва, одержана спеціально, або не спеціально, випущена або ні на ринок. b) “шкідлива хімічна речовина: (i) будь-яка хімічна речовина, що за класифікації відповідає критеріям шкідливої речовини (перелік критеріїв шкідливості викладений у додатку VI до Директиви 67/548/ЄЕС) незалежно від того, чи класифікується вона за цією Директивою, за винятком речовин, що класифікуються як небезпечні для навколишнього середовища; (ii) будь-яка хімічна речовина, яка класифікується згідно з Директивою 88/379/ЄЕС як шкідлива суміш, незалежно від того чи класифікується ця суміш за цією Директивою, за винятком сумішей, що класифікуються як небезпечні для навколишнього середовища; (iii) будь-яка хімічна речовина, яка, хоч і не класифікується, відповідно до пп. i) та ii) як шкідлива, проте через свої фізико-хімічні, хімічні або токсикологічні властивості, спосіб застосування або наявність на робочому місці може створити загрозу для безпеки і	Відповідає	-//-	Відповідає
----	--	---	------------	------	------------

	умов використання та/або експозиції; хімічна речовина – хімічний елемент або хімічна сполука в чистому вигляді або у суміші з іншими речовинами природного або штучного походження, яка одержана спеціально або утворюється в процесі господарської діяльності, у тому числі у вигляді побічних продуктів або відходів виробництва, розміщена або ні на ринку. Інші терміни у цьому Порядку вживаються у значеннях, наведених у Положенні про гігієнічну регламентацію та державну реєстрацію небезпечних факторів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 червня 1995 року № 420, Державних санітарних норм та правил «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України 08 квітня 2014 року № 248, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06 травня 2014 року за № 472/25249, та інших нормативно-правових актів.	здоров'я працівників, в тому числі, хімічні речовини, про граничні значення експозиції яких йде мова у статті 3. с) “робота з хімічними речовинами” – виробництво, у якому використовуються хімічні речовини, або передбачається їх використання на будь-якому технологічному етапі, включаючи виготовлення, обробку, зберігання, транспортування, або складування і поводження з ними, а також одержання речовин в результаті переробки. d) “гранична величина виробничої експозиції” – якщо не обумовлено інше, гранична величина зваженої за часом середньої концентрації хімічної речовини в повітрі у зоні дихання працівника, віднесена до певного відлікового часового відрізка; е) “біологічна гранична величина” – гранична величина концентрації у відповідному біологічному середовищі відповідної речовини, продуктів її метаболізму, або показник її дії; f) “небезпека” – характеристика для хімічної речовини властивість спричиняти потенційно небезпечний вплив; g) “ризик” – імовірність того, що потенційно небезпечний вплив може виникнути за певних умов використання та/або експозиції.			
--	---	--	--	--	--

4.	[Врегулює обов'язки Європейської Комісії та держав-членів ЄС]	Стаття 3 Граничні величини виробничої експозиції і біологічно граничні величини 1. Комісія повинна оцінити залежність між впливом шкідливих хімічних речовин на здоров'я працівників і рівнем їх виробничої експозиції, виходячи незалежної наукової оцінки найповніших доступних наукових даних. 2. На підставі результату оцінки, про яку йдеться в частині 1, Комісія, після попередніх консультацій з Дорадчим Комітетом з безпеки, гігієни і захисту здоров'я на виробництві, має розробити загальноєвропейські однакові для всього Співтовариства, критерії визначення граничних величин виробничої експозиції з метою захисту працівників від хімічної небезпеки. Ці граничні значення повинні визначитись або переглядатись з урахуванням можливостей вимірювальних приладів відповідно до процедури, викладеної в статті 17 Директиви 89/391/ЄЕС. Держави-члени повинні інформувати працівників і роботодавців про встановлені для всього Співтовариства єдині граничні величини виробничої експозиції. 3. Для кожної хімічної речовини, для якої встановлені єдині граничні величини виробничої експозиції, у державах-членах ЄС мають бути прийняті ідентичні національні граничні величини з урахуванням загальних для Співтовариства величин відповідно до національного			
----	---	---	--	--	--

		законодавства і практики. 4. Обов'язкові граничні величини виробничої експозиції хімічних речовин можуть бути приведені у відповідність до рівня, прийнятого для всього Співтовариства, з урахуванням додатково до факторів, прийнятим за основу при визначенні граничних величин виробничої експозиції, також факторів, що стосуються можливості реалізації необхідних заходів щодо безпеки і захисту здоров'я працівників на виробництві. Ці граничні величини повинні встановлюватись відповідно до статті 118а Договору і додатку 1 до цієї Директиви. 5. Якщо для певної хімічної речовини визначена обов'язкова гранична величина виробничої експозиції, у державах-членах Співтовариства мають бути прийняті відповідні національні величини, що ґрунтуються на загальних для Співтовариства величинах, але не перевищують їх. 6. Обов'язкові біологічно граничні величини можуть бути встановлені однаковим для всього Співтовариства, виходячи з оцінки, про яку йде мова в частині 1, і можливостей методів вимірювання; вони повинні враховувати можливість здійснення заходів, спрямованих на забезпечення захисту здоров'я працівників на виробництві. Ці граничні величини повинні встановлюватись за процедурою, викладеною в статті 118а Договору, відповідно до додатку II до цієї Директиви разом з іншою необхідною інформацією щодо медичного нагляду. 7. На підставі загальнообов'язкових біологічно граничних величин у державах-			
--	--	--	--	--	--

		членах мають бути встановлені для кожної хімічної речовини обов'язкові національні біологічні граничні величини, які не повинні перевищувати величин, прийнятих для всіх держав-членів Співтовариства. 8. Якщо в одній з держав-членів Співтовариства запроваджується нова або переглядається прийнята раніше національна гранична величина виробничої експозиції або біологічно гранична величина, держава-член повинна інформувати про це Комісію та інші держави-члени ЄС, а також повідомити відповідні наукові і технічні дані, Комісія має вжити відповідних заходів. 9. На підставі повідомлень, що подаються державами-членами згідно з статтею 15 Комісія має оцінити, яким чином ці держави-члени враховують визначені для всього Співтовариства граничні величини при встановленні відповідних національних граничних величин. 10. Відповідно до частини 2 статті 12 мають бути розроблені стандартні методики вимірювань і оцінки концентрації шкідливих речовин у повітрі на робочому місці, виходячи з загальних граничних величин експозицій.			
--	--	--	--	--	--

5.	II. Визначення оцінки ризиків, пов'язаних із впливом небезпечних хімічних речовин 1. Хімічні речовини, що утворюються на робочому місці в процесі роботи і негативно впливають на здоров'я працівників, підлягають гігієнічній регламентації, яка здійснюється з метою обмеження інтенсивності або тривалості дії таких факторів шляхом встановлення їх допустимого впливу на здоров'я людини. Гігієнічна регламентація здійснюється відповідно до розділу I Положення про гігієнічну регламентацію та державну реєстрацію небезпечних факторів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 червня 1995 року № 420. 2. Оцінка ризиків полягає у систематичному виявленні небезпек, визначенні величини ризиків, вжитті заходів, необхідних для захисту безпеки і здоров'я працівників. Оцінка ризиків проводиться поетапно, з урахуванням раніше виявлених небезпек, що виникли під час роботи. Якщо ці небезпеки не можна повністю усунути, оцінюється їх ризик для здоров'я і безпеки працівників. На основі оцінки ризиків роботодавець приймає рішення щодо підвищення рівня безпеки. Необхідно проводити єдину оцінку ризиків, яка охоплює всі ризики на робочому місці або у виді діяльності. У разі	Стаття 4 Визначення і оцінка ризику, обумовленого хімічними речовинами 1. Під час виконання обов'язків, визначених статтями 6 (пункт 3) і 9 (пункт 1) Директиви 89/391/ЄЕС, роботодавець перш за все повинен визначити наявність шкідливих хімічних речовин на робочому місці. За їх наявності він повинен оцінити ступінь ризику, обумовленому наявністю зазначених хімічних речовин, з урахуванням перерахованого нижче: - шкідливості речовин; - інформації щодо безпеки і захисту здоров'я, яку повинен надати постачальник (наприклад, у картці даних щодо безпечності речовин, складеної відповідно до вимог Директив 67/548/ЄЕС або 88/379/ЄЕС); - рівня, типу і тривалості експозиції; - умов роботи з речовиною, включаючи її концентрацію; - граничну величину виробничої експозиції та біологічно граничну величину, встановлені на території держави-члена, про яку йде мова; - впливу запобіжних заходів, які здійснені, або мають бути здійснені; - за необхідності, висновків медичного обстеження. Роботодавець має одержати додаткову інформацію від постачальника або іншого джерела, необхідну для оцінки ризику. За можливості інформація повинна містити специфічну оцінку ризику для	Відповідає	-//-	Відповідає
----	---	--	------------	------	------------

	неможливості проведення єдиної оцінки ризиків, вона здійснюється на різних рівнях: для всього підприємства, його підрозділів і виробничих об'єктів, робочих місць, виконуваних робіт та окремих проектів. 3. Під час виконання своїх обов'язків роботодавець оцінює наявність небезпечних хімічних речовин на робочому місці. За їх наявності роботодавець здійснює оцінку ступеня ризику, обумовленого наявністю зазначених хімічних речовин, з урахуванням таких факторів: 1) шкідливості речовин; 2) інформації щодо безпеки і захисту здоров'я працівників; 3) рівня, типу і тривалості експозиції; 4) умов роботи з речовиною, включаючи її концентрацію; 5) граничну величину виробничої експозиції та біологічно граничну величину; 6) вплив запобіжних заходів, які здійснені, або мають бути здійснені; 7) за необхідності, висновків медичного обстеження. 4. Ступінь шкідливості умов праці при дії хімічного фактору встановлюється згідно з Державними санітарними нормами та правилами «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я	користувача продукції, визначену відповідно до законодавства Співтовариства стосовно певної хімічної речовини. 2. Роботодавець повинен мати у розпорядженні дані щодо оцінки ризику відповідно до статті 9 Директиви 89/391/ЄЕС і визначити заходи яких слід вжити, відповідно до статей 5 і 6 цієї Директиви. Документ щодо оцінки ступеня ризику повинен бути складений за формою, визначеною національним законодавством та практикою, і може включати підтвердження роботодавцем того, що характер і ступінь ризику, обумовленого певною хімічною речовиною, робить непотрібною подальшу детальну оцінку ризику. Оцінка ризику має поновлюватися, зокрема, якщо відбулися важливі зміни, що можуть привести до її неактуальності або якщо результати медичного огляду показують, що це є необхідним. 3. Деякі види діяльності на підприємствах і установах, такі, як технічне обслуговування, щодо яких є припущення, що працівник потенційно може бути підданий значному впливу хімічних речовин, або можна передбачити їх шкідливий вплив на безпеку і здоров'я працівників навіть після закінчення всіх заходів технічного характеру, повинні бути враховані під час оцінки ступеню ризику. 4. У випадку, коли працівники під час роботи піддаються дії			
--	---	--	--	--	--

	України 08 квітня 2014 року № 248, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06 травня 2014 року за № 472/25249. 5. Під час оцінки ступеня ризику враховуються види діяльності на підприємствах і установах, під час яких працівник зазнає значному впливу хімічних речовин, або передбачається їх шкідливий вплив на безпеку і здоров'я працівників після закінчення всіх заходів технічного характеру. 6. Якщо працівники під час роботи піддаються дії кількох небезпечних хімічних речовин, ступінь ризику оцінюється за сумарною дією всіх зазначених речовин. 7. Якщо виробництво впроваджується вперше, робота виробництва починається після повної оцінки безпеки, пов'язаної з дією небезпечних хімічних речовин і здійсненням всіх необхідних запобіжних заходів.	кількох шкідливих хімічних речовин, ступінь ризику повинна оцінюватись за сумарною дією всіх зазначених речовин. 5. У випадку, коли виробництво починається вперше, роботу можна починати тільки після повної оцінки безпеки, пов'язаної з дією шкідливих хімічних речовин і здійснення всіх необхідних запобіжних заходів. 6. Практичні настанови щодо визначення і оцінки ступеню ризику, його перегляду і, за необхідності, коригування, мають бути розроблені відповідно до частини 2 статті 12.			
--	---	---	--	--	--

6.	III. Основні принципи запобігання ризику, пов'язаному з впливом небезпечних хімічних речовин, і правила застосування їх при оцінюванні ступеня ризику 1. Роботодавець вживає всіх запобіжних заходів для гарантування безпеки і захисту здоров'я працівників на роботах, пов'язаних з застосуванням небезпечних хімічних речовин. 2. Загрози для здоров'я і безпеки працівників під час роботи із небезпечними хімічними речовинами мають бути виключені або зменшені до мінімуму шляхом: 1) створення і організації систем ведення робіт на робочому місці; 2) забезпечення необхідним обладнанням для виконання робіт з хімічними речовинами і способами ведення робіт, що гарантували б здоров'я і безпеку працівників під час роботи; 3) скорочення до мінімуму кількості працівників, що піддаються, або можуть піддаватися дії хімічних речовин; 4) скорочення до мінімуму тривалості та інтенсивності дії хімічних речовин; 5) відповідними гігієнічними заходами; 6) зменшення до мінімуму кількості хімічних речовин на робочому місці, необхідної для виконання певного виду робіт; 7) вибору таких процедур виконання робіт, які передбачають застосування пристроїв для безпечної обробки,	Стаття 5 Основні принципи запобігання ризику, пов'язаному з небезпечними хімічними речовинами, і застосування цієї Директиви при оцінюванні ступеню ризику 1. Виконуючи свої зобов'язання щодо гарантування безпеки і захисту здоров'я працівників на будь-яких роботах, пов'язаних з застосуванням небезпечних хімічних речовин, роботодавець мусить вжити всіх запобіжних заходів, про які йдеться у частинах 1 і 2 статті 6 Директиви 89/391/ЄЕС, включивши до них заходи, передбачені цією Директивою. 2. Загрози для здоров'я і безпеки працівників під час роботи з шкідливими хімічними речовинами повинні бути виключені або зменшені до мінімуму шляхом: - створенням і організацією систем ведення робіт на робочому місці; - забезпеченням необхідним обладнанням для виконання робіт з хімічними речовинами і способами ведення робіт, що гарантували б здоров'я і безпеку працівників під час роботи; - скороченням до мінімуму кількості працівників, що піддаються, або можуть бути піддані дії хімічних речовин; - скороченням до мінімуму тривалості і інтенсивності дії хімічних речовин; - відповідними гігієнічними заходами;	Відповідає	-//-	Відповідає
----	--	---	------------	------	------------

	зберігання і переміщення в межах робочого місця небезпечних хімічних речовин і відходів, що містять такі речовини. 3. Якщо за результатами оцінки ризиків виявлена загроза для безпеки і здоров'я працівників, застосовуються засоби індивідуального захисту, запобіжні заходи та моніторинг.	- зменшенням до мінімуму, необхідною для виконання певного виду робіт, кількості хімічних речовин на робочому місці; - вибору таких методик виконання робіт, які передбачають застосування пристроїв для безпечної обробки, зберігання і переміщення в межах робочого місця шкідливих хімічних речовин і відходів, що містять такі речовини. Практичні настанови щодо запобіжних заходів, необхідних для контролю безпеки, повинні бути розроблені відповідно до частини 2 статті 12. 3. Якщо за результатами згаданої в частині 1 статті 4 оцінки буде виявлена загроза для безпеки і здоров'я працівників, слід застосовувати необхідні спеціальні засоби захисту, запобіжні заходи і моніторинг відповідно до статті 6, 7 і 10. 4. Якщо в результаті оцінки ризику, про яку йдеться в частині 1 статті 4, встановлено, що за наявності певної кількості шкідливих хімічних речовин на робочому місці загроза для безпеки і здоров'я працівників не є великою, і здійснення заходів, про які йшлося у частині 1 і 2 цієї статті є достатнім для зниження рівня ризику, положення статей 6, 7 і 10 не застосовуються.			
--	---	--	--	--	--

7.	[Продовження розділу III. Визначення і оцінка ризику, обумовленого хімічними речовинами] 4. До спеціальних заходів з попередження негативного впливу небезпечних хімічних речовин на здоров'я працівників відноситься відмова виробника від їх використання та заміна їх хімічними речовинами або технологічними процесами, використання яких не створює загрози або зменшує загрозу для безпеки і здоров'я працівників. Якщо характер робіт не дає можливості виключити ризик шляхом заміни небезпечних хімічних речовин, то зважаючи на вид робіт і оцінку ступеня ризику, роботодавець забезпечує зниження ризику до мінімуму шляхом застосування засобів індивідуального захисту та здійснення таких запобіжних заходів: 1) розробку належного технологічного процесу і технічного нагляду, а також застосування відповідного обладнання і матеріалів для виключення або зниження до мінімуму виділення небезпечних хімічних речовин, які можуть створити загрозу для безпеки і здоров'я працівників на робочих місцях; 2) застосування засобів захисту біля джерела небезпеки, таких, як достатня вентиляція і відповідні організаційні заходи; 3) якщо немає можливості уникнути шкідливої дії хімічних речовин за допомогою інших заходів і засобів, слід застосовувати засоби індивідуального	Стаття 6 Спеціальні захисні і превентивні заходи 1. Роботодавець повинен забезпечити виключення або зниження до мінімуму ризику впливу шкідливих хімічних речовин на безпеку і здоров'я працівників під час роботи. 2. Порівняно з вжиттям заходів, передбачених в частині 1, слід віддати перевагу відмові виробника від використання небезпечних хімічних речовин і заміні їх хімічними речовинами або технологічними процесами, використання яких не створює загрози або зменшує загрозу для безпеки і здоров'я працівників. Якщо характер робіт не дає можливості виключити ризик шляхом заміни шкідливих хімічних речовин, то зважаючи на характер робіт і оцінку ступеню ризику, про яку йдеться в статті 4, роботодавець повинен забезпечити зниження ризику до мінімуму шляхом застосування захисних засобів і здійснення запобіжних заходів, що не суперечить оцінюванню ризику відповідно до статті 4. Ці заходи мають включати в порядку черговості: а) розробку належного технологічного процесу і технічного нагляду, а також застосування відповідного обладнання і матеріалів з тим, щоб виключити або знизити до мінімуму виділення шкідливих хімічних речовин, які можуть створити загрозу для безпеки і здоров'я працівників на робочих	Відповідає	-//-	Відповідає
----	--	---	------------	------	------------

	захисту. Якщо гранична величина хімічної речовини перевищує встановлені норми, роботодавець повинен вживає заходів із захисту здоров'я працівників. 5. На основі загальної оцінки і загальних принципів попередження ризиків роботодавець приймає необхідні технічні і організаційні заходи відповідно до типу операції, включаючи зберігання, управління і розподіл несумісних хімічних речовин, які дозволяють захистити працівників від небезпек, що впливають з фізико-хімічних властивостей хімічних речовин. Роботодавець приймає заходи щодо: 1) попередження присутності на робочому місці небезпечних концентрацій займистих речовин або небезпечних кількостей хімічно нестійких речовин; 2) уникнення присутності займистих джерел, що можуть спровокувати пожежі і вибухи, або несприятливих умов, що можуть згенерувати хімічно нестійкі або змішані речовини чи суміш речовин, що можуть спричинити шкідливі фізичні наслідки; 3) зменшення шкідливих наслідків для здоров'я працівників, викликаних вогнем чи вибухом внаслідок займання легкозаймистих речовин або шкідливих фізичних наслідків, спричинених хімічно нестійкими речовинами.	місцях; b) застосування засобів колективного захисту поблизу джерела небезпеки, таких, як достатня вентиляція і відповідні організаційні заходи; с) якщо нема можливості уникнути шкідливої дії хімічних речовин за допомогою інших заходів і засобів, слід застосовувати засоби індивідуального захисту. Практичні настанови щодо застосування захисних і запобіжних заходів для контролю небезпеки повинні розроблятися згідно з частиною 2 статті 12. 3. Заходи, про які йдеться в частині 2 цієї статті, повинні супроводжуватись медичним наглядом відповідно до статті 10, якщо це відповідає характеру небезпеки. 4. Якщо роботодавець не може переконливо довести іншим способом оцінки, що рівень захисту і проведені запобіжні заходи відповідають вимогам частини 2, він повинен проводити оцінку ризику регулярно, а при виникненні змін в умовах роботи, через які може змінитись вплив хімічних речовин на працівників, необхідно провести вимірювання наявності на робочих місцях небезпечних для здоров'я хімічних речовин, особливо, з урахуванням граничних величин виробничої експозиції. 5. Після виконання зобов'язань, встановлених в статті 4 або тих, що з неї впливають, роботодавець повинен врахувати результат процедур, зазначених в		b) застосування засобів колективного захисту поблизу джерела небезпеки, таких, як достатня вентиляція і відповідні організаційні заходи;	
--	--	---	--	---	--

		частині 4 цієї статті. В будь-якому випадку, якщо будь-яка гранична величина виходить за норми, встановлені дійсним чином на території держави-члена, роботодавець повинен діяти негайно, враховуючи походження такого перевищення, щоб вирішити ситуацію з допомогою ухвалення заходів попередження і захисту. 6. На основі загальної оцінки і загальних принципів попередження ризиків, що встановлені в статтях 4 і 5, роботодавець ухвалює необхідні технічні і організаційні заходи відповідно до природи операції, включаючи зберігання, управління і розподіл несумісних хімічних речовин, які дозволять захистити працівників від небезпек, що випливають з фізикохімічних властивостей хімічних речовин. Зокрема, роботодавець повинен ухвалити у порядку пріоритетності заходи, направлені на те, щоб: а) завадити присутності на місці роботи небезпечних концентрацій займистих речовин або небезпечних кількостей хімічно нестійких речовин, або якщо природа роботи не дозволяє цього зробити; б) уникнути присутності займистих джерел, що можуть спровокувати пожежі і вибухи, або несприятливих умов, що можуть згенерувати хімічно нестійкі або змішані речовини чи суміш речовин, що можуть спричинити шкідливі фізичні			
--	--	---	--	--	--

		наслідки; і с) послабити шкідливі наслідки для здоров'я працівників, породжених вогнем чи вибухом внаслідок запалення легкозаймистих речовин або шкідливі фізичні наслідки, спричинені хімічно нестійкими речовинами. Робоче обладнання і системи захисту, які надає роботодавець для захисту працівників повинні відповідати положенням Співтовариства у сфері сприйняття, виробництва і доставки по відношенню до здоров'я і безпеки. Технічні та організаційні заходи, які ухвалює роботодавець, повинні враховувати класифікацію на категорії груп пристроїв, зазначену в Додатку I Директиви Європейського Парламенту і Ради 94/9/ЄС від 23 березня 1994 року про наближення законодавств держав-членів щодо пристроїв і систем захисту з метою їх використання у потенційно вибуховому середовищі () та бути сумісними з цією класифікацією. Роботодавець повинен вжити заходів, що забезпечують достатній контроль установок, обладнання і механізмів або поставити обладнання для погашення вибухів або прилади для пом'якшення вибухового тиску.			
--	--	--	--	--	--

8	[Продовження розділу III. Визначення і оцінка ризику, обумовленого хімічними речовинами] 6. З метою захисту здоров'я і безпеки працівників від випадків, інцидентів і надзвичайних ситуацій, які пов'язані з присутністю (дією) небезпечних хімічних речовин на робочому місці, роботодавець визначає заходи, які застосовуються у разі настання такого випадку. Ці заходи включають регулярні тренінги з безпеки та надання домедичної допомоги. 7. У випадку виникнення інцидентів і надзвичайних ситуацій, роботодавець негайно вживає заходів для мінімізації наслідків цього випадку та інформує про це працівників. З метою відновлення нормальних умов праці: 1) роботодавець застосовує заходи, необхідні для усунення негативного впливу небезпечних хімічних речовин; 2) в зоні ураження працівникам дозволяється працювати тільки для здійснення ремонту і необхідних для цього робіт. 8. Працівникам, які працюють в зоні ураження, надається відповідний захисний одяг, персональне захисне та спеціальне обладнання, що використовуються під час аварійної ситуації. Працівникам без засобів індивідуального захисту не дозволяється перебувати в зоні ураження.	Стаття 7 Заходи, що мають бути ухвалені у разі пригод, інцидентів і надзвичайних ситуацій 1. Без шкоди зобов'язанням, визначеним у статті 8 Директиви 89/391/ЄЕС і з метою захистити здоров'я і безпеку працівників від випадків, інцидентів і надзвичайних ситуацій, які пов'язані з присутністю небезпечних хімічних речовин у місці роботи, роботодавець встановлює процедури (плани дій), які можуть бути застосовані у разі настання якогось із цих випадків у формі, щоб могли бути прийняті відповідні заходи. Вказані заходи повинні включати відповідні вправи з безпеки, які мають регулярно проводитися а також оснащення належних установ першої медичної допомоги. 2. У випадку настання одного з випадків, зазначених у частині 1, роботодавець повинен негайно вжити заходи для пом'якшення наслідків цього випадку та проінформувати про нього уражених працівників. З метою поновлення нормального стану: - роботодавець повинен застосовувати відповідні заходи для виправлення ситуації якомога раніше; - в ураженій зоні працівникам дозволяється працювати тільки для здійснення ремонту і необхідних для цього робіт.	Відповідає	-//-	Відповідає
---	--	--	------------	------	------------

	9. Роботодавець вживає заходів із встановлення систем оповіщення та інших сигнальних систем, що інформують про виникнення ризиків для безпеки і здоров'я працівників, дозволяють отримати належну зворотню відповідь, розпочати рятувальні заходи, здійснювати допомогу з евакуації та іншу допомогу. 10. Роботодавець гарантує доступність інформації про заходи з безпеки на випадок надзвичайної ситуації стосовно небезпечних хімічних речовин.	3. Працівникам, уповноваженим працювати в ураженій зоні, надається відповідний захисний одяг, персональне захисне обладнання і спеціальне обладнання та установки з безпеки, що мають використовуватися під час тривання ситуації, яка не має бути постійною. Особам без засобів захисту не дозволяється з'являтися в ураженій зоні. 4. Без шкоди положенням статті 8 Директиви 89/391/ЄЕС роботодавець повинен ухвалити заходи, необхідні для встановлення систем попередження і сповіщення, що будуть необхідними для вказування ступеню ризику для безпеки і здоров'я з метою отримання належної відповіді та розпочати заходи з пом'якшення ситуації а також операції з надання допомоги, евакуації і вивільнення, якщо це буде необхідним. 5. Роботодавець повинен гарантувати доступність інформації про заходи на випадок надзвичайної ситуації стосовно небезпечних хімічних речовин. Відповідні внутрішні і зовнішні служби та служби швидкого реагування повинні мати до неї доступ. Ця інформація повинна включати такі аспекти: - завчасне попередження про відповідну небезпеку на роботі, заходи із визначення небезпеки, попередню оцінку і процедури у такій формі, щоб служби швидкого			
--	---	--	--	--	--

		реагування могли встановити свої власні процедури втручання і свої заходи з попередження; - будь-яка доступна інформація про особливу небезпеку, на яку наражаються або можуть наражатися працівники під час пригод чи надзвичайних станів, включаючи інформацію про процедури, встановлені відповідно до положень цієї статті.			
9	[Продовження розділу III. Визначення і оцінка ризику, обумовленого хімічними речовинами] 11. Роботодавець гарантує, що працівникам буде надано: 1) інформацію про небезпечні хімічні речовини, присутні на робочому місці, зокрема, їх назва, ризику для здоров'я і безпеки, граничні показники професійної небезпеки та інші законні положення; 2) навчання та інформацію щодо відповідних запобіжних заходів і дій, які необхідно вжити для того, щоб захистити себе та інших працівників на робочому місці.	Стаття 8 Інформування і навчання працівників 1. Без шкоди положенням статей 10 і 12 Директиви 89/391/ЄЕС роботодавець повинен гарантувати, що працівникам або їх представникам будуть надані: - дані, отримані відповідно до положень статті 4 цієї Директиви, а також будь-яка нова інформація щодо обміну цими даними, викликаного певними важливими порушеннями на місці роботи; - інформація про небезпечні хімічні речовини, присутні у місці роботи, наприклад, їх назва, ризику для здоров'я і безпеки, граничні показники професійної небезпеки та інші законні положення; - навчання і повідомлення про відповідні попереджувальні заходи, що мають бути ухвалені з метою захисту самого себе та інших працівників на місці роботи; - доступ до будь-якої технічної інформації, наданої власником відповідно до положень	Відповідає	-//-	Відповідає

		статті 10 Директиви 88/379/ЄЕС і статті 27 Директиви 92/32/ЄЕС (); а також, що ця інформація буде: - надана у формі відповідній результату оцінки ризику, визначеного в статті 4 цієї Директиви; вона може складатися з словесних повідомлень або інструкцій та індивідуальної підготовки на основі письмової інформації залежно від походження і рівня ризику, виявленого в результаті оцінки, вказаної у цій статті; - оновлена з метою врахувати нові обставини. 2. Якщо резервуари і труби, що використовуються для роботи з хімічними речовинами, не будуть позначені відповідно до законодавства Співтовариства про маркування хімічних речовин і позначок безпеки у місцях роботи, то працедавець повинен слідувати без шкоди виключенням, встановленим зазначеним законодавством, щоб зміст резервуарів і транспортних труб, а також походження цього змісту та ймовірна небезпека були чітко упізнаними. 3. Держави-члени можуть вжити необхідних заходів для того, щоб слідувати за тим, щоб роботодавці могли отримати на їх вимогу і безпосередньо від виробника чи постачальника будь-яку інформацію про небезпечні хімічні речовини, що є			
--	--	---	--	--	--

		необхідною для застосування частини 1 статті 4 цієї Директиви у тій мірі, в якій Директиви 67/548/ЄЕС і 88/379/ЄЕС не містять жодного зобов'язання з надання інформації.			
10.	[Продовження розділу III. Визначення і оцінка ризику, обумовленого хімічними речовинами] 12. З метою уникнення нараження працівників на ризики для здоров'я, що спричиняються певними хімічними речовинами і певною діяльністю з цими хімічними речовинами, під заборону підпадають виробництво або використання під час роботи небезпечних хімічних речовин, за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України. [інші положення цієї статті викладені у проєкті постанови Кабінету Міністрів України «Про заборону виробництва і використання в роботі деяких небезпечних хімічних речовин»]	Стаття 9 Заборони 1. З метою уникнути того, щоб працівники наражалися на ризики для здоров'я, що спричиняються певними хімічними речовинами і певною діяльністю з цими хімічними речовинами, під заборону підпадають у мірі, що визначена в Додатку III, виробництво або використання під час роботи хімічних речовин, зазначених у вказаному Додатку, а також діяльність із зазначеними у ньому хімічними речовинами. 2. Держави-члени можуть офіційно дозволити певні виключення з положень частини 1 у таких обставинах: - виключно з метою наукового розслідування та експерименту, включаючи аналізи; - для діяльностей, що мають на меті виключення хімічних речовин, що присутні у формі допоміжних або залишкових продуктів; - для виробництва хімічних речовин, зазначених в частині 1, з метою їх використання в якості проміжних продуктів і для вказаного використання; Має уникатися доступ працівників до хімічних речовин, зазначених у частині 1, зокрема з допомогою заходів, які передбачають, що якомога швидке виробництво і	Відповідає	-/-	Відповідає

		використання цих хімічних речовин у якості проміжних продуктів мають відбуватися у єдиній і зачиненій системі, з якої вказані хімічні речовини можуть виноситися виключно з метою, необхідною для контролю за процесом чи для здійснення роботи з підтримання системи. Держави-члени можуть встановити індивідуальну систему авторизації. 3. У випадку, якщо будуть дозволені виключення відповідно до частини 2, то повноважний орган влади повинен вимагати від працівника надання такої інформації: - привід для запиту щодо надання винятку; - кількість хімічної речовини, яка використовується щорічно; - діяльність і реакції або процеси, що будуть брати участь; - кількість працівників, які можуть підпадати під виняток; - передбачені попереджувальні заходи для захисту здоров'я і безпеки відповідних працівників; - технічні і організаційні заходи, що мають бути ухвалені для попередження піддавання працівників. 4. Рада відповідно до процедури, встановленої в статті 118 А Договору про заснування, може внести зміни до переліку заборон, зазначених у частині 1 цієї статті, з метою включити інші хімічні речовини або професійну діяльність.			
--	--	---	--	--	--

11.	13. Роботодавець вживає заходів для здійснення нагляду за станом здоров'ям працівників, щодо яких результати оцінки виявили певний ризик для здоров'я. Особливу увагу необхідно приділити працівникам, які мають підвищений ризик впливу небезпечних хімічних речовин. 14. Медичний огляд працівників здійснюється відповідно до Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 травня 2007 року № 246, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 липня 2007 року за № 846/14113.	Стаття 10 Нагляд за здоров'ям 1. Без шкоди статті 14 Директиви 89/391/ЄЕС держави-члени ухвалюють заходи для здійснення належного догляду за здоров'ям працівників, щодо яких результати оцінки, зазначеної в статті 4 цієї Директиви, виявили певний ризик для здоров'я. Ці заходи, включаючи спеціальні вимоги для реєстрації стану здоров'я та випадків піддавання ураженню і їх наявність, мають вводитися відповідно до положень національного законодавства і практики. Нагляд за здоров'ям, результати якого мають враховуватися при застосування попереджувальних заходів на місці роботи, вважається належним, якщо: - піддавання ураженню працівника певній небезпечній хімічній речовині буде таким, що із ураженням можна пов'язати визначену хворобу або шкідливий наслідок для здоров'я; і - існуватиме вірогідність того, що може виникнути ця хвороба або шкідливий ефект в окремих умовах праці певного працівника; і - діагностична техніка контролю виявить підвищений ризик для працівників. [інші положення цієї статті викладені у проєкті наказу МОЗ «Про внесення змін до Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 травня	Відповідає	-//-	Відповідає
-----	---	--	------------	------	------------

		2007 року № 246, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 липня 2007 року за № 846/14113»]			
12	Гранично допустима концентрація (ГДК) в повітрі робочої зони речовини Свинець і його неорганічні сполуки (за свинцем) затверджено з нижчими показниками ГДК (0,01/0,005 мг/м³) наказом МОЗ від 14.07.2020 № 1596	ДОДАТОК І ПЕРЕЛІК ГРАНИЧНИХ ВЕЛИЧИН ПРОФЕСІЙНОГО УРАЖЕННЯ Неорганічний свинець і його похідні 0,15 мг/м³	Відповідає	-/-	Відповідає
13	Граничні біологічні величини хімічних речовин 1. Свинець та сполуки свинцю 1) Біологічний контроль включає вимірювання рівня свинцю у крові працівників, використовуючи атомно-абсорбційну спектрометрію або інший метод, який дозволяє отримати еквівалентні результати. Гранична біологічна величина вмісту свинцю у крові становить 0,07 мг/л. 2) Позачерговий медичний огляд працівників здійснюється відповідно до Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 травня 2007 року № 246, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 липня 2007 року за № 846/14113, у таких випадках:	ДОДАТОК ІІ ГРАНИЧНІ БІОЛОГІЧНІ ВЕЛИЧИНІ І ЗАХОДИ НАГЛЯДУ ЗА СТАНОМ ЗДОРОВ'Я 1. Свинець і його іонні похідні 1.1. Біологічний контроль, що здійснюється окремо від виключення, зазначеного в пункті 1.3, повинен включати вимірювання рівня свинцю у крові (PbV), використовуючи спектрометрію поглинання або метод еквівалентних результатів. Гранична біологічна величина складає: 70 мг Pb/100 мл крові 1.2. Необхідно здійснити медичну діагностику, якщо: - концентрація свинцю у повітрі перевищує 0,075 мг/м³, вирахована в середньому за 40 тижневих годин, або - виміряний у певних працівників рівень свинцю у крові перевищує 40 мг Pb/100 мл. 1.3. Відповідно до положень частини 2 статті 12, повинні бути розроблені практичні	Відповідає	-/-	Відповідає

	середньозмінна концентрація свинцю у повітрі перевищує 0,005 мг/м ³ (у перерахунку на 40-годинний робочий тиждень), або вимірний в окремих працівників вміст свинцю у крові перевищує 0,04 мг/л.	настанови для біологічного контролю і медичного нагляду, які повинні включати рекомендації щодо біологічних позначень (наприклад, ALAU, ZPP, ALAD) і плани біологічного контролю.			
--	---	---	--	--	--

5. Очікувані результати

Прийняття проєкту акта сприятиме адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу у сфері захисту людини від шкідливого впливу хімічних речовин.

6. Узагальнений висновок

Проект акта відповідає зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, у тому числі правовим, і праву Європейського Союзу (acquis EC).

**Міністр
охорони здоров'я України**

Віктор ЛЯШКО

«___» _____ 2022 р.